

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

«ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ»

Εργαστηριακό μάθημα Αγροδασοπονίας, στο πεδίο μελέτης

Οι φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΜΣ «Οικολογία και Διαχείριση Περιβάλλοντος» του Τμήματος Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με έδρα το Καρπενήσι, συμμετείχαν σε **βιωματικό εργαστηριακό μάθημα Αγροδασοπονίας (Agroforestry laboratory course in the field of study)**.

Το εργαστηριακό διήμερο μάθημα ξεκίνησε την Παρασκευή 9 Ιουνίου 2023 με μελέτη των ορεινών βοσκοτόπων στην περιοχή Μπαγασάκι Τυμφρηστού. Η καθηγήτρια κ. Παντέρα Αναστασία, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Αγροδασοπονίας και Δασικής Εδαφολογίας του Τμήματος, αξιοποίησε την πανοραμική θέαση της τοποθεσίας, ώστε να μελετήσουν την εξέλιξη της βλάστησης, στα βοσκόμενα δάση ελάτης και στα δασολίβαδα της ζώνης ψυχρόβιων κωνοφόρων και να παρατηρήσουν την επέκταση των δασικών ειδών ύστερα από την εγκατάλειψη της διαχειριστικής πρακτικής της βόσκησης.

Επόμενος σταθμός παρατήρησης και μελέτης ήταν η κοινότητα Καλεσμένο, στην ζώνη μείξης της δρυός, με χαρακτηριστικά δασολίβαδα διαμορφωμένα από τη μακροχρόνια διαχείριση των κατοίκων με **πολλαπλές χρήσεις** (βόσκηση, καλλιέργεια εποχικών λαχανόκηπων, πολυετή καρποφόρα). Πρόκειται για παραδοσιακά αγροδασικά συστήματα που έχουν διαμορφώσει ένα **αγροτικό τοπίο υψηλής πολιτιστικής και οικολογικής αξίας** και που κινδυνεύουν από την εγκατάλειψη των δραστηριοτήτων και την αύξηση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών με την υπερσυγκέντρωση δασικής βιομάζας. Την οικολογική και πολιτιστική διερμηνεία της κοινότητας έκανε η συνεργάτης του Εργαστηρίου Αγροδασοπονίας, δασοπόνος και υποψήφια διδάκτορας του τμήματος, κ. Λάππα Βασιλική.

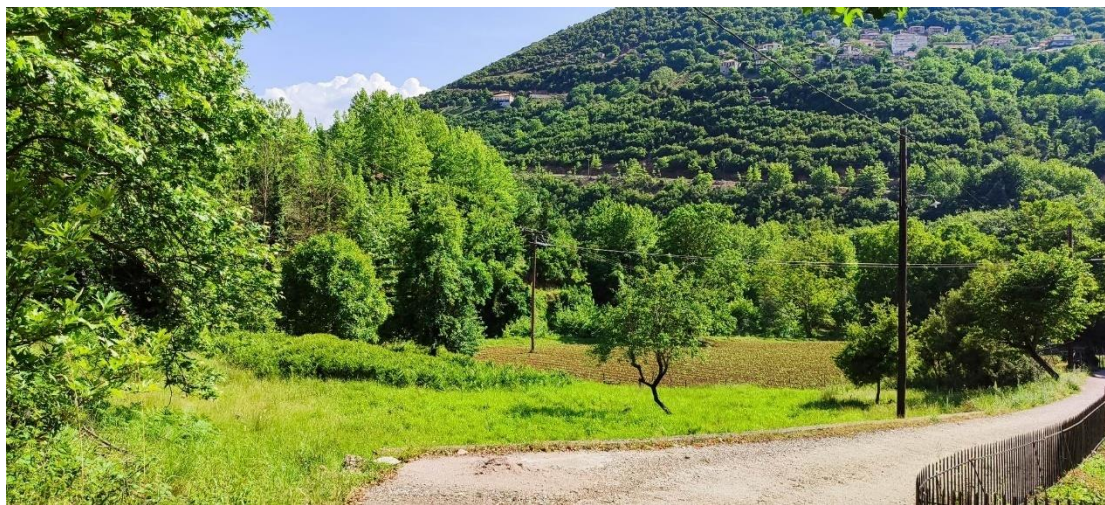
Το ιστορικό και πολιτιστικό τοπίο του πλατανοδάσους Ι. Μ. Σωτήρος Χριστού που απειλείται από την προσβολή μεταχρωματικού έλκους του πλατάνου

Η επόμενη στάση πεδίου μελέτης, έγινε στο ιστορικό, αισθητικό και πολιτιστικό εστιασμένο τοπίο του πλατανοδάσους της Ι. Μ. Σωτήρος Χριστού στην Ανατολική Φραγκίστα, όπου ο καθηγητής και Διευθυντής του Εργαστηρίου Δενδροχρονολογίας του Τμήματος, κ. **Παπαδόπουλος Ανδρέας** είχε την ευκαιρία να αναδείξει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν τα συγκεκριμένα πλατανοδάση ανά την Ελλάδα, από την εκτεταμένη προσβολή μεταχρωματικού έλκους, που νεκρώνει, όχι μόνο μεμονωμένα άτομα πλατάνου, αλλά ολόκληρα δάση και συστάδες. Οι φοιτητές/τριες είχαν την ευκαιρία να μελετήσουν τη χρήση εξειδικευμένου εργαστηριακού εξοπλισμού στις μετρήσεις των δενδρομετρικών χαρακτηριστικών των δένδρων και αν εξετάσουν αιωνόβιο προσβεβλημένο δένδρο που πρόσφατα νεκρώθηκε από τον εισβλητικό μύκητα.

Μετρήσεις ύψους και άλλων δενδρομετρικών διαστάσεων με φορητά όργανα του Εργαστηρίου Δενδροχρονολογίας

Ο νερόμυλος και η νεροτριβή της περιοχής υπήρξε ένας ακόμα εκπαιδευτικός σταθμός, που αξιοποιήθηκε στην ανάλυση των πολλαπλών χρήσεων μικρών αγροδασικών ιδιοκτησιών στην ορεινή ζώνη της Ευρυτανίας, για ετήσια παραγωγή σιτηρών και οσπρίων, με παράλληλη βόσκηση και εποχικό λαχανόκηπο και την **παραδοσιακή χρήση του νερού** στην μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων.

Πολυλειτουργική χρήση γης σε μικρές ιδιοκτησίες στην περιοχή Φραγκίστας.

Στην περιοχή που εκτείνεται περιμετρικά της τεχνητής λίμνης των Κρεμαστών παρατήρησαν **ορεινούς ελαιώνες που συνδυάζουν βόσκηση ή και πωροφόραδένδρα και λαχανόκηπους στην ίδια έκταση**, προσφέροντας πολλαπλά οφέλη και υπηρεσίες στους ιδιοκτήτες.

Αγροδασοπονία σε ορεινούς ελαιώνες περιμετρικά της λίμνης Κρεμαστών.

Η πρώτη ημέρα του προγράμματος έκλεισε με προσφορά γεύματος με τοπικά εδέσματα σε ψαροταβέρνα του Αστακού Αιτωλοακαρνανίας. Η επόμενη βρήκε τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό στην κοινότητα Σκουρτούς και στο ιστορικό μοναστήρι της Κοίμησης Θεοτόκου, με απεριόριστη θέα στην λίμνη Οζερού και την πλούσια και παραγωγική αγροτική έκταση της κοιλάδας του Αχελώου.

Θέα της λίμνης Οζερού και του αγροτικού τοπίου από τη μοναστηριακή κοινότητα Ι. Μ. Κοιμήσεως της Θεοτόκου Λυγοβιτσίου.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον έδειξε η ερευνητική ομάδα στη μελέτη της βιοποικιλότητας του μοναδικού στην Ελλάδα δάσους αιωνόβιων βαλανιδιών Ξηρομέρου. Πρόκειται για **δάσος ιδιαίτερης αισθητικής, πολιτιστικής, οικονομικής και οικολογικής αξίας** όπου το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος διατηρεί πειραματικές επιφάνειες.

Η παρουσία των αιωνόβιων δένδρων δρυός και η μακροχρόνια χρήση βόσκησης έχουν διαμορφώσει **δασολίβαδα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά** που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον ερευνητικών προγραμμάτων μελέτης και παρακολούθησης της προσαρμογής τους στις συνθήκες κλιματικής αλλαγής, στα οποία συμμετέχει ενεργά το Εργαστήριο Αγροδασοπονίας, συμβάλλοντας στην συλλογή και διαχείριση δεδομένων για την ενίσχυση λήψης διαχειριστικών μέτρων στο πλαίσιο της Αειφορίας.

Η ομάδα στις πειραματικές επιφάνειες δάσους βαλανιδιάς στο Ξηρόμερο.

